

РОЛЬ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В ДОТРИМАННІ ПРИНЦИПІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Карпюк О.А., к.е.н., доц.

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Основний вид діяльності страхової галузі полягає в управлінні ризиками і в останні роки все більше і більше страхові компанії реагують на екологічні, соціальні проблеми, а також питання державного управління (ЕСУ) на різних рівнях і в різних масштабах.

Як зазначає Ахім Штейнер, заступник Генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй (ООН) і виконавчий директор Програми ООН з навколишнього середовища: «Світ, в якому налічується нині сім мільярдів людей стає більш ризикованим місцем для життя і роботи, в результаті швидких змін навколишнього середовища, що обумовлено взаємодією суспільства та економіки, а також ланцюгів споживання. У той же час, споживачі і громадяни вимагають більш високого рівня підзвітності та прозорості з боку урядів і компаній» [2, с.2].

За останні шість років, екологічна Програма ООН Фінансова ініціатива вивчає можливість створення Принципів стійкості для світової страхової галузі, яка може каталізувати і посилити трансформаційні зміни. На саміті Ріо + 20 в червні 2012 року було визначено чотири основоположних Принципи для стійкого страхування, що стало значним кроком вперед для створення зеленої економіки. Таким чином, Принципи стійкості страхових компаній передбачають:

Принцип 1. Обов'язкове врахування екологічних, соціальних аспектів управління в прийнятті управлінських рішень страховими компаніями;

Принцип 2. Страхові компанії зобов'язуються працювати разом з клієнтами і діловими партнерами для підвищення обізнаності та усвідомлення екологічних, соціальних та проблем державного управління, для того щоб покращити управління ризиками та прийняття управлінських рішень.

Принцип 3. Страхові компанії працюватимуть разом з урядами, контролюючими органами, та іншими зацікавленими сторонами, з метою поширення та підтримки соціальних ініціатив в суспільстві для протидії екологічним, соціальним проблемам та проблемам державного управління.

Принцип 4. Страхові компанії зобов'язуються демонструвати відповідальність, прозорість та публічність щодо розкриття інформації про

дотримання цих Принципів та їх виконання [2, с.3-5].

Ці принципи є основою для глобальної індустрії страхування для вирішення екологічних, соціальних та управлінських ризиків і можливостей. Протягом багатьох років страхові компанії були попереду всіх компаній в залученні уваги суспільства до ризиків зміни клімату і таких загроз, як втрата біологічного різноманіття і зростаючого негативного впливу на ліси, прісну воду і інших важливих екосистем. Страхові компанії також все частіше визнають необхідність розробки продуктів і послуг, спрямованих на задоволення потреб в мінливому світі, в тому числі інклюзивного страхування, який обслуговує громадян з низьким рівнем доходу, людей з ВІЛ / СНІДом або інвалідністю, людей похилого віку.

Таким чином, стале страхування, або страхування на принципах сталого розвитку можна сформулювати як *стратегічний підхід, при якому вся діяльність, від створення вартості страхування, в тому числі взаємодії із зацікавленими сторонами, здійснюється в відповідальній і перспективний спосіб, за допомогою виявлення, оцінки, управління і моніторингу ризиків і можливостей пов'язані з екологічними, соціальними проблемами та питаннями державного управління. Метою стійкого страхування є зниження ризику, розвиток інноваційних рішень, покращення ведення бізнесу, продуктивності, і внесення свого вкладу в екологічну, соціальну та економічну стійкість.*

В 2015 році Програмою навколишнього середовища ООН (United Nations Environment Programme Finance Initiative (UNEP FI)) опубліковано звіт «Business unusual: Why the climate is changing the rules for our cities and SMEs» [1, с.48], в якому проведено дослідження ролі страхової індустрії у відповідальному ставленні бізнесу до екологічних та соціальних проблем людства. В дослідження проведено опитування представників компаній різних ринків (розвинених, та тих, які розвиваються), яким задавалось питання: «Чи впливає на вас зміна клімату у виборі типу страхового договору?». Результати опитування представлені на рис.1.

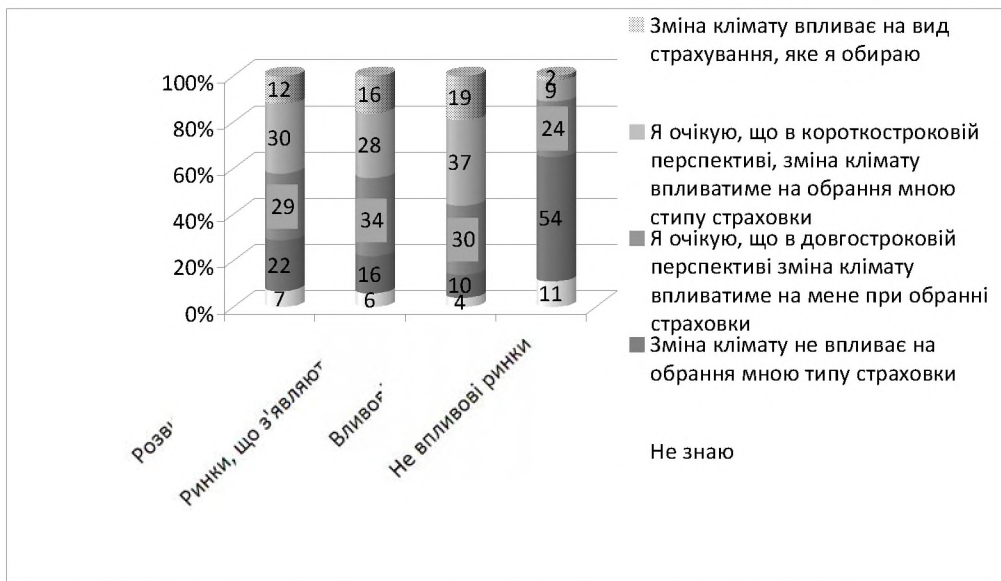

Рис. 1. Оцінка результатів опитування компаній щодо залежності впливу на них зміни клімату в обранні типу страхового договору [1, с.48]

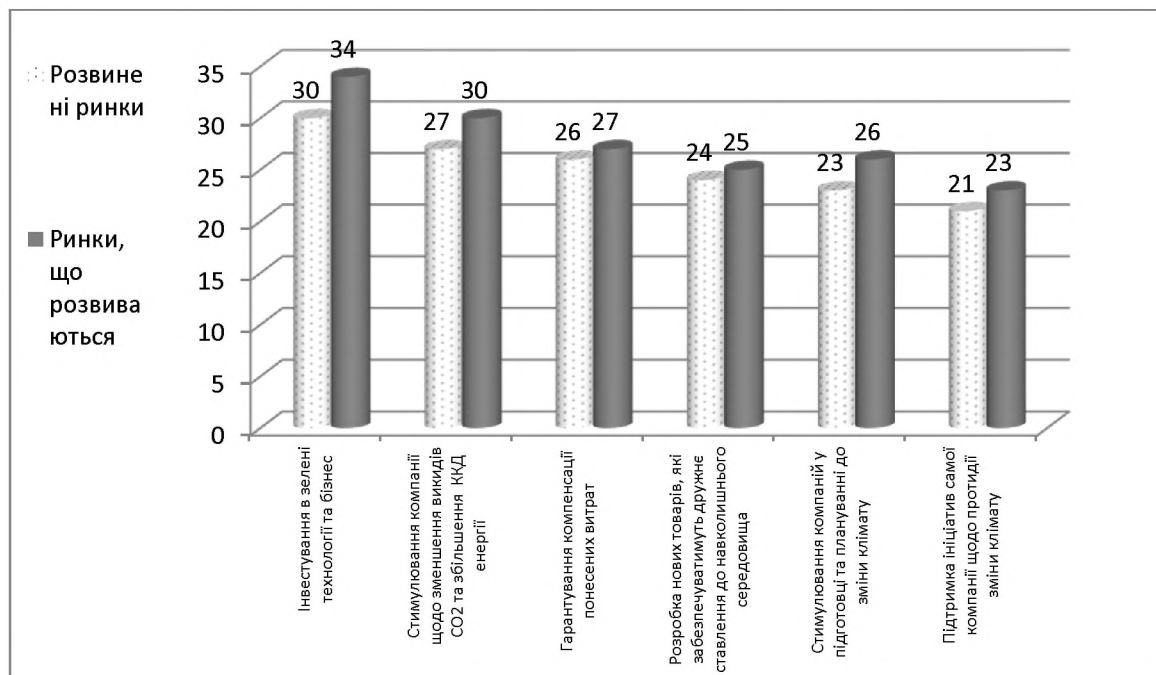

Рис. 2. Оцінка відповідей компаній на питання «Які три пріоритети повинна мати страхова компанія в своїй діяльності, для підтримки вашого бізнесу в контексті протидії зміни клімату?» [1, с.52]

Таким чином, можна зазначити, що компанії, які діють на розвинених ринках та мають значний економічний та соціальний вплив в суспільстві, протидіють проблемам зміни клімату, навіть при обранні страхової компанії та типу договору страхування. А це свідчить, що вони готові свідомо збільшувати фінансові витрати на попередження та поглиблення проблем розвитку суспільства, та дотримуються принципів сталого розвитку.

Інше питання, яке досліджувалось в звіті Програми ООН, це: «Які три пріоритети повинна мати страхова компанія в своїй діяльності, для підтримки вашого бізнесу в контексті протидії зміни клімату?». Результати опитування компаній, які представляють розвинені ринки, та ринки, що розвиваються наведені на рис. 2.

Отже, можна підсумувати, що принципи сталого страхування забезпечують глобальну дорожню карту для розвитку і розширення

інноваційного управління ризиками страхових компаній, а їх дотримання необхідне для підтримки розвитку відновлюваних джерел енергії, чистої води, забезпечення продовольчої безпеки, сталого розвитку міст і стійких громад. Про значущість страхових компаній у подоланні екологічних проблем та дотримання принципів стійкості свідчать і ті факти, що вартість страхової премії всіх світових компаній оцінюється в \$ 4 трлн, а вартість глобальних активів більш ніж \$ 24 трлн. Тому страховики, які дотримуватимуться та популяризуватимуть стійкість в їх бізнес-операціях можуть стати каталізаторами фінансових і

інвестиційних потоків і довгострокових перспектив, необхідних для сталого розвитку.

Л і т е р а т у р а

1. BUSINESS UNUSUAL: Why the climate is changing the rules for our cities and SMEs (2015), p.29 – Режим доступу: http://www.unepfi.org/psi/wp-content/uploads/2015/10/business_unusual.pdf
2. PSI Principles for Sustainable Insurance (2012): A global sustainability framework and initiative of the United Nations Environment Programme Finance Initiative, p.12: Режим доступу – <http://www.unepfi.org/psi/wp-content/uploads/2012/06/PSI-document.pdf>
3. Сайт Програми захисту довкілля ООН – United Nations Environment Programme Finance Initiative – <http://www.unepfi.org/about/>

ІСНУЮЧІ МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРЕШКОДИ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА НА ШЛЯХУ ДО ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Коледіна К. О., аспірант

Харківський національний університет будівництва та архітектури

Після вибору Україною європейського вектору розвитку та інтеграції в світову економіку, однією з основних умов для посідання нашою країною гідного місця в складі Європейського союзу є підвищення рівня конкурентоспроможності економіки держави з переходом її до інноваційного типу. Передумовою інноваційного розвитку будь-якої країни виступає інноваційний розвиток її промислових підприємств як платформи інтенсивного технічного та технологічного оновлення виробництва.

У сучасних економічних умовах перехід промислових підприємств до інноваційного типу господарювання є запорукою їх конкурентоспроможності та сталого зростання, оскільки розвиток промисловості неможливий без швидкого реагування на зміни світового економічного простору, умов господарювання, зміни потреб ринку в інноваційних продуктах та технологіях. Вибір промисловим підприємством шляху інноваційного розвитку розкриває перед ним цілий ряд можливостей, як на макро-, так і на макрорівні. Так, основними можливостями на державному рівні виступають:

- розробка програм залучення закордонного та державного інвестування інноваційної сфери;
- розширення ринку продукції виробників, призначеної для виробничо-технічних потреб (особливо інвестиційного призначення);
- посилення конкуренції на внутрішніх ринках як стимул інноваційної активності;
- значні виробничі потужності промислових підприємств;
- ринкова інфраструктура, що динамічно розвивається тощо.

Можливості, які відкриваються перед промисловим підприємством, яке обрало інноваційний шлях розвитку, на мікрорівні наступні [2, С. 350-351]:

- підвищення якості продукції, що випускається;
- підвищення попиту на інноваційну продукцію в споживачів;
- зниження собівартості продукції;
- поліпшення позицій на ринку, а також захоплення нового сегменту ринку та/або вихід на нові ринки;
- збільшення обсягів реалізації;
- удосконалення управлінського процесу;
- удосконалення організаційного процесу на промисловому підприємстві;
- удосконалення технологічного циклу та скорочення його тривалості;
- зростання інвестиційної привабливості промислового підприємства тощо.

Однак, незважаючи на те, що інноваційний розвиток є необхідною умовою конкурентоспроможності як країни в цілому, так і його промислових підприємств, в сучасних економіко-політичних реаліях України перед підприємствами промисловості, які оберуть інноваційний шлях розвитку, постане ряд перешкод, як на зовнішньому (державному), так і на внутрішньому рівні. Основними перешкодами активізації інноваційної активності промислових підприємств на рівні держави виступають наступні [1, С. 161-162]:

- обмеженість інформації щодо вітчизняного та іноземного досвіду з впровадження інновацій;